

BERLINI GYORS – A HÉT FŐ HÍREI HÉTFŐN

2024. január 15.

1. Megbénították Németországot a tüntetések és sztrájkok

Január 8-án kezdetét vette a német gazdák már korábban meghirdetett egyhetes országos demonstrációja. A tüntetések, melyhez a közúti fuvarozók több szakszervezete is csatlakozott, számos helyen komoly fennakadásokat okoztak. Ezen nehézségeket tovább tetőzte a mozdonyvezetők január 10-én kezdődő háromnapos munkabeszüntetése. Bár a gazdák tüntetése elsősorban a Scholz-kormány konkrét intézkedéseire adott válaszként került megszervezésre annak társadalmi és ágazatokon átívelő fogadtatása rávilágít a hárompárti koalíciós kormánnyal szembeni, már-már történelmi mértéket öltő elégedetlenségre.

A gazdák már tavaly év vége óta tiltakoznak a német kormány tervezett megszorításai ellen, melynek részeként mezőgazdasági vállalkozásoknak nyújtott támogatások és adókedvezmények jelentős része eltörlésre kerülne. Az intézkedés különösen súlyosan érintené a kis- és közepes vállalkozásokat, melyek a mezőgazdasági termékek alacsony németországi ára miatt fokozottan rászorulnak a német állam és az EU által nyújtott szubvencióra, illetve egyéb közvetett pénzügyi támogatásokra – a 2021/2022-es pénzügyi évben a gazdaságok átlagosan közel 48 ezer euró támogatásban részesültek, melyet nagyjából 60-40%-os arányban finanszírozott az EU, illetve a német állam. Kevésbé meglepő módon az ellenzéki pártok is támogatásukról biztosították a tüntetések résztvevőit. Különösen, a közelgő Európai Parlamenti és tartományi választásokat megelőzően a megszerezhető protest szavazatok maximalizálására hajtó AfD igyekezett politikailag tematizálni a kérdést.

Bár néhány nappal a gazdák által meghirdetett demonstrációk kezdete előtt, január 4-én a Scholz-kormány látványosan visszakozott, részben visszavonva a bejelentett megszorításokat. Mindezek ellenére a gazdaszövetség a tervezett akcióhét megtartása mellett döntött, ugyanis a szövetség álláspontja szerint a módosított tervezet még mindig aránytalanul károsítja az ágazatot. A gazdák tiltakozásának még nagyobb politikai súlyt kölcsönzött az irányukba mutatott, ágazatokon átívelő munkavállalói szolidaritás kinyilvánítása, mely egyúttal lenyomatát is adja a szövetségi kormány munkájával szembeni általános elégedetlenségnek. A közlekedési és áruszállítási ágazatból sokan csatlakoztak a tüntetésekhez, emellett egyes településeken a kiskereskedelemben és vendéglátásban dolgozók is szolidaritásukról biztosították a tüntetőket. További, elsősorban szimbolikus gesztusként, a határmenti térségekből több lengyel és holland fuvarozó cég munkatársai is a demonstrációkhoz való csatlakozás mellett döntöttek.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

2. Bemutatta megszorítási tervét a német kormány

Múlt héten a szövetségi kormány bemutatta a Szövetségi Alkotmánybíróság döntése nyomán kialakult költségvetési válság kezelésére kidolgozott megszorítási tervét. A törvénytervezet alapján a kormány többek között fokozatosan vezetné ki az agrár-dízel támogatást, valamint magasabb légiforgalmi adót és szigorúbb szankciókat irányoz elő a polgári juttatásra (Bürgergeld) vonatkozóan. A megszorító intézkedésekre azért van szükség, mert a Szövetségi Alkotmánybíróság döntése értelmében a kormánynak mintegy 30 milliárd eurós pénzügyi hiányt kell pótolnia az alapköltségvetésben (17 milliárd euró) és az Éghajlatváltozási és Átalakítási Alapban (KTF, 13 milliárd euró).

A kormány a gazdák egyhetes tüntetésének megkezdése előtt már bejelentette, hogy a nagy felháborodást kiváltott, 1967 óta nyújtott agrárdízel támogatást nem azonnal szünteti meg, hanem fokozatosan vezeti majd ki. Ennek értelmében 2024-ben 40%-kal, 2025-ben és 2026-ben pedig további 30-30%-kal csökkentik az állami hozzájárulást. Továbbá a mezőgazdasági vállalatokat érintő gépjárműadó-mentesség eltörlését teljesen visszavonta a kormány. A két intézkedés összesen együtt összesen 920 millió eurós megtakarítást eredményezett volna a költségvetés számára. A mostani tervezet értelmében ezen felül a kabinet magasabb jegyadót vet ki májustól a légi közlekedésre. Konkrétan az adónem az utazás végcéljától függően csaknem ötödével emelkedik majd. Ez azt jelenti, hogy ha 2023-ban egy Németországon belüli vagy az Európai Unió tagállamaiba irányuló repülőút még 12,73 euróba kerül utasonként és utazásonként, akkor májustól a jegyadó 15,53 euróra emelkedik. A 6000 kilométernél hosszabb repülőutak esetében az adó 58,06 euróról 70,83 euróra növekszik utasonként. A legfrissebb becslések szerint ez az adónem 2023-ban mintegy 1,6 milliárd euró adóbevételt generált. A mostani emeléssel és a légiforgalmi adóról szóló törvény további módosításával együtt ez 445 millió eurós többletbevételt eredményezhet a folyó évben, míg a következő években a bevételek várhatóan 580 millió euróra, majd végül 625 millió euróra emelkednek. A kabinet zöld utat adott továbbá a polgári juttatás tervezett szigorításának is. A munkaügyi központok a jövőben legfeljebb két hónapra teljesen megvonhatják a segílyt, ha az érintett személy tartósan megtagadja a munkába állást. Az új szabályozás a várakozások szerint évente mintegy 170 millió euró megtakarítást eredményez a költségvetésnek – 150 millió eurót a szövetségi kormánynak, 20 millió eurót pedig a helyi önkormányzatoknak. Ezen túlmenően a havi 75 eurós polgári juttatás pótlékot is újra eltörlik. Ezt korábban olyan továbbképzésekre vezették be, amelyek nem szakképesítés megszerzésére irányultak. Ez a lépés várhatóan további 100 millió euró megtakarítást jelent majd.

A költségvetés tervezetét a Bundestag januárban vitatja meg, míg a Bundesrat legjobb esetben február elején szavazhat róla. Addig a 2024-es költségvetés hiányában ún. ideiglenes költségvetési gazdálkodás lesz érvényben, amelynek keretein belül a közigazgatás fenntartásához és a törvényi kötelezettségek teljesítéséhez szükséges kiadásokra van lehetőség. A gyakorlatban azonban a pénzügyminisztérium minden hónapban engedélyezheti a minisztériumoknak, hogy a költségvetési tervezetben szereplő, még jóvá nem hagyott pénzeszközök egy bizonyos százalékát felhasználják. Ezt az eljárást korábban is alkalmazták, például választások után, amikor az új kormány a koalíciókötés és az évforduló közötti rövid idő alatt nem tudja elkészíteni a saját költségvetését.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

3. Kihelyezett pártülések

Múlt hét folyamán kihelyezett üléseket tartott a CDU szövetségi elnöksége és az SPD Bundestag-frakciója is. A CDU a 2024-es szuper választási év kezdetére egyértelműen profilját próbálja erősíteni, amihez a pártelnökség egy esetleges kormányra kerülés esetére egy kvázi azonnali programot, az ún. Heidelbergi Nyilatkozatot (Heidelberger Erklärung) fogadott el. Ebben a kereszténydemokraták egy szigorúbb migrációs politikát támogatnak, és korlátozni akarják a Németországba érkező menekültek tömeges beáramlását. A párt szerint ezen a területen azonnali irányváltásra van szükség: *„Véget akarunk vetni az ellenőrizetlen illegális migrációnak, és a humanitárius migrációt olyan szintre akarjuk korlátozni, amely nem terheli túl Németország és az EU integrációs kapacitását”* – áll az elfogadott dokumentumban. Ennek megfelelően a CDU a menekültügyi eljárásokat biztonságos harmadik országokban, a EU határain kívül folytatná le. Ezen felül a párt az EU határvédelmi ügynökségét, a Frontextet *„valódi határrendőrséggé”* bővítené, amely képes feltartóztatni a migránsokat az EU külső határain. További kulcsfontosságú pontja az elfogadott nyilatkozatnak, amely már a párt új alapprogram tervezetében is megtalálható, az atomenergia újbóli bevezetése és az Alaptörvényben is rögzített adóssághelyettesítő intézményének megtartása. Emellett a szövetségi kormány által tavaly bevezetett polgári juttatást és a fűtési törvény néven elhíresült épületenergetikai törvényt a CDU teljesen egészében visszavonná, és helyette a széndioxid-kereskedelemre és az atomenergiára helyezné inkább a hangsúlyt. A kereszténydemokraták egyúttal hibás lépésnek tartják és elutasítják a kormánykoalíció agrárdízel megszüntetésére vonatkozó döntését, továbbá a kis- és közepes jövedelműeknek nyújtandó adókedvezményeket. A párt fontosnak tartja továbbá a föderalizmus reformját is, amelynek célja lenne, hogy új modernizációs lendületet adjon a szövetségi és tartományi munkamegosztásnak. Egyúttal a CDU a tanácskozást megelőzően újra megerősítette, hogy nem kíván a jövőben sem együttműködni a közvélemény-kutatásokban egyre erősödő Alternative für Deutschland (AfD) párttal, amellyel kapcsolatban múlt héten robbant a hír, hogy titkos találkozón szöttek terveket bevándorlók kitelepítésére.

Az SPD Bundestag-frakciójának kihelyezett ülésén a képviselők – az előzetes híreknek megfelelően – úgy döntöttek, hogy az adóssághelyettesítő reformja mellett emelnek szót. *„Az adóssághelyettesítő jelenlegi merev szabályai veszélyeztetik a jelenlegi és a jövő generációk jólétét, mivel nem hagynak elegendő mozgásteret a jövőbe irányuló erős beruházásokhoz”* – mondta Rolf Mützenich, a párt frakcióvezetője. A parlamenti képviselőcsoport ennek érdekében konzultációs folyamatot indít a tudomány, az üzleti élet és a civil társadalom szakértőivel arról, hogy miként lehetne a kornak és kihívásoknak megfelelő reformot megtervezni és megvalósítani. Ezen felül a frakció további állásfoglalásokat fogadott el, többek között az Európai Parlamenti választások, valamint az európai biztonságpolitika kapcsán. Ezekkel összefüggésben a képviselőcsoport támogatja az európai szintű cselekvési lehetőségek megerősítését a belbiztonság területén, különös tekintettel a szervezett és határokon átnyúló bűnözés elleni küzdelemre, a rendőrségi és biztonsági hatóságok közötti fokozott, határokon átnyúló együttműködésre, az egységes technikai eszközök létrehozására, valamint az információk és adatok könnyebb cseréjére. Ugyanakkor a képviselők szerint tovább kell fejleszteni és meg kell erősíteni az európai jogrendszer, valamint a jogállamiság megsértését – Magyarországon és az EU többi tagállamában is – következetesen büntetni kell. A frakció tagjai továbbá háromórás zártkörű beszélgetésen vitatták meg a rossz közvélemény-kutatási eredményekkel, véleménykülönbségekkel és gazdatüntetéssel küzdő párt helyzetét Olaf Scholz szociáldemokrata kancellárral. A beszélgetés tartalmáról és eredményeiről semmit nem hoztak

nyilvánosságra. Saskia Esken társ-frakcióvezető utólag csupán annyit mondott, hogy a vita „*nagyon szolidáris, nagyon helyénvaló, nagyon inspiráló*” volt.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#), [ide](#) és [ide](#).

4. Németország újra szállít fegyvereket Szaúd-Arábiának

Szaúd-Arábia 2018 óta először kap fegyvereket Németországtól. Mint Steffen Hebestreit kormányzóvivő múlt héten megerősítette, a Szövetségi Biztonsági Tanács, amelynek Olaf Scholz (SPD) és további miniszterek tagjai, tavaly év végén 150 Iris-T típusú levegő-levegő rakéták szállítását engedélyezte Rijádnak. Scholzék ezzel a korábbi kormány (CDU-SPD) döntését írták felül, amely Szaúd-Arábia jemeni háborúban való részvétele és Dzsamál Hasogdzsi újságíró meggyilkolása miatt függesztette fel 2018-ban az országba irányuló fegyverexportot. Ezzel a döntéssel egyébként a mostani kormány eltér saját koalíciós megállapodásától is, amelyben a pártok kikötötték, hogy Németország nem szállít fegyvereket a jemeni háborúban részt vevő országoknak.

A változtatás oka az, hogy Szaúd-Arábia támogatja a jemeni kormányt a húsz lázadók elleni harcban, akik a Hamász radikális iszlám terrorszervezet oldalán állnak a gázai háborúban. Ezen felül a szaúdi légierő a húsz lázadók által Jemenből Izraelre kilőtt rakétákat is hatástalanít, amelyhez a szaúdiak eddigi Iris-T rendszereiket használják, és amelyhez a jövőben a most engedélyezett német rakétaszállítmányokat is felhasználhatják. A német kormány indoklása szerint továbbá Szaúd-Arábia jelentősen hozzájárul Izrael biztonságához és egy regionális eszkaláció megfékezéséhez.

A hír nem sokkal azután érkezett, hogy Annalena Baerbock (Zöldek) szövetségi külügyminiszter bejelentette, majd Olaf Scholz megerősítette, hogy a német kormány elképzelhetőnek tartja, hogy engedélyezni fogja Eurofighter vadászpilóta gépek szállítását Szaúd-Arábiának, annak az Izraelhez való közeledése miatt. A Eurofighter vadászpilóta gép egy közös európai projekt részeként jött létre, amelyben Németország is részt vesz, és ezért vétőjoga van az exportra vonatkozó döntésekben. Bár a gépeket az Egyesült Királyságban gyártják, Németországból, Spanyolországból és Olaszországból is szállítanak be hozzá alkatrészeket. A bejelentést a brit kormány üdvözölte, míg a német közvéleményt igencsak megosztja.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

5. Hivatalosan is megalakult Saha Wagenknecht új pártja

Január 8-án újabb párttal bővült a német politikai színtér. A várakozásoknak megfelelően ugyanis a Baloldal korábbi vezető politikusa, Saha Wagenknecht hivatalosan is bejelentette új pártjának a Bündnis Saha Wagenknecht – a józan észért és az igazságért-nak (BSW) a megalakulását. Wagenknecht szerint ő és párttársai azért döntöttek egy új politikai mozgalom létrehozása mellett, hogy legyőzzék a berlini kormánypolitika mindennap tapasztalható „*hozzá nem értését és arroganciáját*”. A pártalapítás okán tartott sajtótájékoztató során Wagenknecht kiemelte, hogy a mai német média és mainstream politika már egy ideje a demokráciát fenyegető veszéllyel riogatja az állampolgárokat az AfD támogatottságának, különösen kelet-német tartományokban látványos, előretörése miatt. Ugyanakkor a veszélyhelyzet bemutatásakor ezek a politikai közlemények rendre összekeverik az okokat a következményekkel, hiszen a párt támogatottságának a növekedése

egyúttal az egyre nagyobb arányban jelen lévő kiábrándult szavazóknak köszönhető – jelentette ki a politikus. Meglátása szerint az AfD-vel való riogatás mindössze a tényleges, kiindulási pontot jelentő problémák megválaszolásáról vonja el a figyelmet.

A zárt ajtók mögött lezajló alakuló ülés döntése értelmében a BSW elnöki tisztségét párhuzamosan ketten, Sagra Wagenknecht és Amira Mohamed Ali – a Bundestag baloldali frakciójának korábbi vezetője – tölti majd be. A vállalkozó és egyetemi tanár Shervin Haghsheno lesz a párt elnökhelyettese, míg a főtávkári tisztséget pedig Christian Leye, a Bundestag tagja veszi át. Wagenknecht elmondta, hogy a párt a következő szövetségi parlamenti választások előtt szakértőkkel szorosban egyeztetve egy részletesebb pártprogramot akar kidolgozni. A BSW júniusban vesz részt először az európai parlamenti választásokon. Fabio De Masi volt baloldali párti politikus és Thomas Geisel, az SPD korábbi politikusa vezeti majd a párt listáját, mint csúcsjelöltek. Ezt követően a BSW ősszel először Thüringiában, Szászországban és Brandenburgban indul a tartományi parlamenti választásokon. Elemzők szerint a BSW képes lesz a protestszavazók nagyobb hányadát összefogni, és egyebek mellett szavazatokat elvenni a közvélemény-kutatásokban jelenleg rendre erősen szereplő AfD-től is. A pártalapítás utáni első felmérések 4% körüli támogatottságot mutattak ki a pártnak a biztos szavazók körében, ugyanakkor a még nem elkötelezett válaszadók jelentős része, mintegy 17%-a, könnyen elképzelhetőnek tartja, hogy a jövőben a BSW-re szavazzon.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

6. Bevándorlók kitelepítéséről tanácskoztak egy titkos találkozón

Múlt héten robbant a hír Németországban a Correctiv oknyomozó csoport írása nyomán, hogy AfD politikusok szélsőjobboldali szervezetekkel és személyekkel közösen tartottak találkozót a nyilvánosság kizárásával Potsdamban. Az összejövétel fő témája a beszámoló szerint egy „Remigration-mesterterv” előkészítése volt, amely bevándorlók millióinak, valamint német állampolgárságot már szerzett személyek Németországból való kiutasítását irányozza elő. A találkozót a Backwerk önkiszolgáló pékséglánc korábbi társtulajdonosa, Hans Christian Limmer szervezte, aki a Hans im Glück franchise-étterem egyik tulajdonosa is volt. A találkozóra szóló meghívólevél, amely a Correctiv rendelkezésére áll, a következőket tartalmazza: A rendezvényen egy „stratégiai koncepciót mutatnak be a mesterterv értelmében”, és hogy „minden eddiginél nagyobb az esélye annak, hogy hazánkat újra normális és egészséges pályára állítsuk”. A résztvevők között volt Alice Weidel pártelnök személyes tanácsadója, Roland Hartwig, Gerrit Huy AfD-s Bundestag-képviselő, valamint a szász-anhalti AfD frakcióvezetője, Ulrich Siegmund is. Ezen felül további személyek mellett két CDU-s politikus és WerteUnion tag is részt vett az eseményen, akik ellen a kereszténydemokrata párt belső eljárást indított el.

A hír jelentősen megmozgatta a német közéletet, újra felélénkítve a már 2023. december vége óta folytatott vitát az AfD esetleges betiltásáról. A találkozótól az AfD elhatárolódott, a CDU elítéli azt, azonban a kereszténydemokraták az AfD betiltása helyett inkább tartalmilag fognák ki a szélet a szélsőséges párt vitorlájából. A többi párt – legalábbis részeiben – elgondolkodna az AfD szövetségi szintű betiltásán. Az eset kapcsán a hétvégén több német nagyvárosban is ezrek vonultak utcára a szélsőjobboldali ideológiák ellen tiltakozva és az AfD betiltásáért felszólalva.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

7. Az MCC és a Magyar-Német Intézet hírei

Aktualitások

2024. január 17-én 17.00 órától Varju Krisztina, a Külgazdasági és Külügyminisztérium helyettes államtitkára beszélget egy online-pódiumbeszélgetés keretében Magyarország Európa-politikájáról és a magyar soros EU-elnökségről.

További információért és regisztrációért kattintson [Intézetünk honlapjára](#).

Cikk- és interjúajánló

Kétszázézeres tömeg tüntetett Varsóban, és követelte a két bebörtönzött politikus szabadon bocsátását. A lengyel belpolitikai történésekről Dobrowiecki Péter, Intézetünk kutatási vezetője nyilatkozott a HírTv híradójának.

A teljes interjú megtekintéséhez kattintson a [HírTv honlapjára](#).

Európa válságban van. Felületesen szemlélve ugyan gazdagnak és ezáltal erősnek tűnhet a kontinens, a felszín alatt azonban mély identitásválság van kibontakozóban, amely szemlélteti Európa voltaképpeni gyengeségét – írja Intézetünk igazgatója, a Bauer Bence a Mandiner honlapján.

A teljes elemzés elolvasásához kattintson a [Mandiner honlapjára](#).

A gazdák tudták formába önteni a Németország-szerte tapasztalható társadalmi elégedetlenséget – nyilatkozta az Infostart - InfoRádió műsorában Bauer Bence. Szerinte a kormánykoalíció "süllyedő hajóját" adott esetben a szabad demokraták hagyhatják el elsőként.

A teljes interjú meghallgatásához kattintson az [Infostart honlapjára](#).

Kutatási vezetőnk, Dobrowiecki Péter az Infostart - InfoRádió Aréna című műsorának vendége volt, ahol a lengyelországi politika jelenlegi kérdéseivel foglalkoztak.

A teljes interjú meghallgatásához kattintson az [Infostart honlapjára](#).

A Hit Rádióban Fonay Tamás, Intézetünk kutatója értékelte Németország aktuális belpolitikai helyzetét a gazdatüntetésektől kezdve a migráción át a gazdasági problémákig.

A teljes interjú meghallgatásához kattintson a [Hit Rádió Youtube-csatornájára](#).

Soha nem látott gazdatüntetések kezdődtek hétfőn Németországban. A német gazdák több szövetségi tartományban is lezárták az autópálya-felhajtókat. Miért tüntetnek? Miért pont most? Bukhat-e a kormány, az egyre népszerűtlenebb „közlekedésilámpa-koalíció”? Többek között erről nyilatkozott vezetőnk, Fonay Tamás a Magyar Katolikus Rádióknak.

A teljes interjú meghallgatásához kattintson a [Katolikus Rádió honlapjára](#).

Az elmúlt hetek lengyelországi történéseit sokan a demokrácia és jogállamiság határainak feszegetéseként élik meg Lengyelországban. Arról, hogy milyen következtetéseket vonhatunk le az új kormány intézkedéseiből, kutatási vezetőnk, Dobrowiecki Péter beszélt a Kossuth Rádió Ütköző című műsorában.

A teljes beszélgetés meghallgatásához kattintson a [Mediaklikk honlapjára](#).

Félidőre elfogyott a bizalom Németországban: a kormányzó baloldali és liberális pártok leszerepeltek, az ellenzék erősödött, de kérdés, kitör-e idén a karanténból az AfD – írja Intézetünk igazgatója Bauer Bence a Mandiner hasábjain.

A teljes elemzés elolvasásához kattintson a [Mandiner honlapjára](#).

A németországi gazdák tüntetésének okairól és következményeiről Dobrowiecki Péter kutatási vezetőnk adott interjút a Kossuth Rádió Ütköző című műsorában.

A teljes beszélgetés meghallgatásához kattintson a [Mediaklikk honlapjára](#).

A Hit Rádió Aktuális című adásában kutatási vezetőnk, Dobrowiecki Péter beszélt arról, hogy mekkora realitása van a kancellárcserének Németországban és, hogy mekkora erejük van a politika alakításában a szakszervezeteknek.

A teljes interjú meghallgatásához kattintson a [Hit Rádió Youtube-csatornájára](#).

Megkezdődött a gazdák országos tiltakozó akciója a német kormány agrárpolitikája ellen. Ennek kapcsán többen a szélsőjobb erősödésére figyelmeztetnek, a gazdák azonban az Alternatíva Németországért Pártban látják a megoldást a problémáikra, mondta a Magyar Nemzetnek Bauer Bence, Intézetünk igazgatója.

A teljes interjú elolvasásához kattintson a [Magyar Nemzet honlapjára](#).

Impresszum: Magyar Német Intézet az Európai Együttműködésért - Mathias Corvinus Collegium

Igazgató: Dr. Bauer Bence LL.M.

Felelős munkatársak: Fonay Tamás Álmos, Dobrowiecki Péter

Székhely: 1113 Budapest, Tas vezér utca 3-7.

Postacím: 1518 Budapest, Pf. 155

Web: www.magyarnemetintezet.hu

E-mail: mni@mcc.hua